

Manifest za Evropske parlamentarne volitve 2019

Bruselj, 15.5.2019

Pred kratkim je Evropska komisija objavila statistiko smrtnih žrtev in hudo poškodovanih v prometnih nesrečah v EU leta 2018, ki je dostopna [tukaj](#). V državah članicah Evropske unije je bilo v letu 2018 približno 25.100 smrtnih žrtev. S povprečjem 49 smrtnih žrtev na milijon prebivalcev so evropske ceste daleč najvarnejše na svetu. Ta statistika je tudi pokazatelj, da smo daleč od dosega zastavljenega cilja - prepoloviti število smrtnih žrtev v prometnih nesrečah do leta 2020.

Evropsko združenje žrtev prometnih nesreč [FEVR](#), ki je glas žrtev prometnih nesreč že od leta 1991, poziva bodoče poslance Evropskega parlamenta, da postavi sledečih 10 problematik varne mobilnosti na seznam prioritet mandata.

1. Ni nesreča!

Varna mobilnost je deljena odgovornost. Zmanjšanje tveganja v svetovnem prometnem sistemu zahteva predanost in sprejemanje odločitev EU organov, ki temeljijo na ustreznih informacijah. Trčenja so predvidljiva in jih je mogoče preprečiti. Zato predlagamo uporabo besede *trčenje* namesto *nesreča*.

2. Pešci

Pešci predstavljajo skoraj 21% žrtev prometnih nesreč. Milijoni pešcev so hudo poškodovani - mnogi med njimi s trajnimi posledicami. Glavne nevarnosti, ki pretijo pešcem, so dobro dokumentirane in vključujejo mnogo različnih dejavnikov: *vedenje voznikov* - prehitra vožnja in vožnja pod vplivom alkohola; *infrastruktura* - premalo namenjenih površin, kot so pločniki, dvignjeni prehodi in vmesni pasovi; *konstrukcija/oblika vozil* - sprednji deli vozil so oblikovani tako, da so neprizanesljivi do pešcev v primeru trka.

3. Kolesarji

Kolesarji so običajno nezaščiteni in ranljivi v prometu. Pomanjkanje varnih kolesarskih poti je ključni razlog za poškodbe. Izboljšava kolesarske infrastrukture je ključna za omogočanje varnejšega kolesarjenja. Kolesarske poti bi morale oblikovati učinkovite mreže, omogočati dobro povezavo med krajem bivanja in delovnim mestom ter nuditi dober dostop do javnega prevoza. Ker se aktivno potovanje spodbuja zaradi zdravstvenih in okoljevarstvenih razlogov

ter v izogib zastojev, mora biti varno kolesarjenje nujno del ukrepov bodočih poslancev Evropskega parlamenta za varno mobilnost.

4. Aktivna mobilnost

V zadnjih letih se uporaba električnih koles v Evropi povečuje in tak trend pričakujemo tudi v prihodnje; predvsem za uporabo na daljših razdaljah in pri starejših kolesarjih. Obstajajo močnejša hitra električna kolesa in e-kolesa na zahtevo, štirikolesniki, monokolesa, tovorna kolesa, ki se uporabljajo za prevažanje otrok in skuterji, ki se uporabljajo na javnih cestah. Evropski parlament bi moral izdati priporočila in razviti predpise o tem, kako je treba ta nova mobilna prevozna sredstva uporabljati, brez ogrožanja drugih ranljivih udeležencev v cestnem prometu, kot so pešci in med njimi zlasti otroci, starejši ter mobilno omejene osebe.

5. Multi modalnost - mobilnost prihodnosti

Evropska unija si mora prizadevati za najvišji varnostni standard avtomatiziranih vozil, da bi vozila vsaj tako varno, kot najvarnejši vozniki na današnjih cestah. Vzpostavitev usklajenega regulativnega okvira bi bila bistvena predhodnica uvedbe avtomatizirane vožnje. Uredba o splošni varnosti⁵ za predlog motornih vozil («The General Safety Regulation⁵ for motor vehicles proposal») že vključuje določbo, ki bi Evropski Komisiji omogočila, da določi posebne preskusne postopke in tehnične zahteve za homologacijo avtomatiziranih vozil. Prihodnost mobilnosti je tudi multimodalni prehod, kjer se vse oblike mobilnosti dopolnjujejo - pešačenje in javni prevoz se ne bi smelo več obravnavati kot sekundarni način gibanja ljudi.

6. Programi za zmanjšanje nevarnosti v cestnem prometu

EU je sprejela nov cilj - prepolovitev števila hudo poškodovanih v prometnih nesrečah do leta 2030. Prednostni ukrepi za zmanjšanje števila hudo poškodovanih vključujejo ukrepe na mestnih območjih, saj se tu pogosto pojavljajo. To lahko vključuje sprejetje smernic EU za spodbujanje najboljših praks pri ukrepih za umirjanje prometa. Novi poslanci Evropskega parlamenta bi si morali prizadevati za razvoj skladnega in celovitega regulativnega okvira EU za varnost v cestnem prometu. Določiti smernice EU za spodbujanje najboljših praks pri ukrepih za umirjanje prometa, ki temeljijo na fizičnih ukrepih, kot so krožna križišča, zoževanje cest, šikane, grbe na cesti in tehnike delitve prostora, da bi podprli upravljanje varnosti v mestih na celotnem območju. EU bi si morala prizadevati tudi za izboljšanje

7. Pregon in varnostni predpisi

Spodbujanje držav članic, da vzpostavijo in izvajajo sistem minus točk, ki vključuje niz fiksnih kazni za vsaj osem glavnih prekrškov, povezanih z varnostjo v cestnem prometu, ki so vključeni v [Direktiva \(EU\) 2015/413](#). Prilagajanje obstoječih postopkov vzajemne pomoči EU za obravnavanje čezmejnih prekrškov v cestnem prometu. Preoblikovanje [Okvirnega sklepa 2005/214/PNZ](#), da se vključijo civilne/upravne kršitve, ker bi to pomenilo pomemben zadnji del v verigi izvrševanja. Ničelna toleranca do vožnje pod vplivom alkohola in drugih prepovedanih substanc s sprejetjem skupnega standarda ničelne tolerance do vožnje pod vplivom alkohola in drugih prepovedanih substanc v obliki novega priporočila Evropske komisije.

8. Odziv po prometni nesreči

Zdravstvena oskrba, preiskava in pravica so tri ključne problematike za odziv po nesreči! Vse evropske države članice bi morale zagotoviti enako visoke standarde reševanja, bolnišnične oskrbe in dolgoročne rehabilitacije po trčenju v cestnem prometu. Evropski parlament bi moral države članice EU spodbuditi, da razvijejo učinkovito obveščanje o nujnih primerih in sodelovanje med dispečerskimi centri, hiter prevoz kvalificiranega zdravstvenega in gasilskega/reševalnega osebja, dobro povezavo med osebjem na prizorišču, zdravljenje po nezgodi ter takojšnjo reševanje in prevoz do ustrezne zdravstvene ustanove.

9. Živimo Vizijo NIČ

Program FEVR [Živimo Vizijo NIČ](#) se je rodil na slovesnosti ob [Svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč 2017 v Sloveniji](#). Program FEVR [We Live VISION ZERO](#) poudarja osebno odgovornost vsakega posameznika na svetu v varnem cestnem sistemu. Z izdajo potrdila na podlagi dejavnosti in programov, ki jih izvajajo FEVR članice in druge organizacije, jih FEVR pooblašča za spodbujanje teh dejavnosti v svojih državah. Glavni cilji programa so:

- odpravo vzrokov za prometne nesreče
- ponuditi pomoč in podporo žrtvam prometnih nesreč (odziv po nesreči)
- spodbujanje osebnega prispevka vsakega posameznika kot osebe, družinskega člana, zaposlenega, rezidenta, državljana itd.

10. Svetovni dan spomina

FEVR je pred 25 leti pričel obeleževati Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč (#WDoR). Vsako leto se tretjo nedeljo v novembru z različnimi obeležitvami spomnimo na milijone ubitih in ranjenih na svetovnih cestah, skupaj z njihovimi družinami in drugimi prizadetimi ter tudi razmislimo o ogromnem bremenu in stroških te vsakodnevne katastrofe. Evropska komisija podpira ta dogodek, vključena pa je bila tudi v Poročilo o varnosti v cestnem prometu Parlamenta 2010–2020 (izdanih je bilo že 12. pozivov Komisiji in državam članicam, da tretjo nedeljo v novembru uradno priznajo kot Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč, kot sta to že storila Združeni narodi in Svetovna zdravstvena organizacija, z namenom povečanja ozaveščenosti javnosti), zato vas prosimo, da kot poslanci Evropskega parlamenta to še naprej podpirate.

V obdobju med letoma 2019 in 2024 bodo odločitve o zakonodajnih predlogih Evropskega parlamenta za izboljšanje varnosti v cestnem prometu in njihovem nadaljnjem izvajanju v rokah novoizvoljenih poslancev Evropskega parlamenta v obdobju 2019–2024. Evropska unija ima resnično moč, da spremeni življenje na bolje, izboljša položaj vseh udeležencev v cestnem prometu v državah članicah in zunaj nje.

V svojih ukrepih naj bodo novo izvoljeni poslanci skladni in celoviti, z dolgoročno vizijo za vse udeležence v cestnem prometu, ki uresničuje pravice in obravnava prihodnje reforme za razvoj novih inovativnih in vrhunskih pristopov k varnosti v cestnem prometu, podpora žrtev in pravičnosti na tem področju.